

وصفیکان

شهید قاسم سلیمانی و همرزمانش در شعر معاصر عربی

تدوین و ترجمه

دکتر عزت ملا ابراهیمی (استاد دانشگاه تهران)
پرستو قیاسوند - معصومه تقی‌زاده - زهرا فاضلی

۷۶۳۴۲۵۱: می علی
وضعیت رکورد: قضا

www.ketab.ir

ییتوگرافی، چاپ و صحافی: شرکت چاپ انتشارات وابسته به اوقاف و امور خیریه

فهرست

پیشگفتار	۱۳
عمّ يتسألون	
بقلم: إبراهيم فهد منصور / سورية	۱۷
از چه می پرسند؟	۲۱
قسماً به	
بقلم: أبو علي العواضي / اليمن	۲۵
سوگنده او	۳۲
أيها القاسم	
بقلم: أحلام حسين غانم / سورية	۳۹
ای قاسم	۴۱
دفك العلي	
بقلم: أحلام حسين غانم / سورية	۴۳
خون والای تو	۴۴
شموش المشرّة	
بقلم: أحلام حسين غانم / سورية	۴۵
خورشیدهای شادمانی	۴۶
أودعت قاسم	
بقلم: أحمد حبيب أسعد / سورية	۴۷
قاسم را بدرود گفتم	۵۰

يستبشرون

- ٥٣ بقلم: أمل سرور / لبنان
- ٥٥ بشارتشان باد.....
- لن نسي زينب مرتين
- ٥٧ بقلم: أمل طنانة / لبنان
- ٦١ زينب بار ديگر به اسارت نخواهد رفت
- شهيد المقاومة
- ٦٤ بقلم: باسل أحمد علي / سورية
- ٦٦ شهيد مقاومت.....
- القديس حاج قاسم
- ٦٨ بقلم: باسم عباس سرور / لبنان
- ٧٢ حاج قاسم قديس.....
- ألف مليون « حمل سلام »
- ٧٦ بقلم: بدیع صقور / سورية
- ٧٩ مليونها بار دود.....
- القدس حقا على كف العظام
- ٨٢ بقلم: بدیع صقور / سورية
- ٨٧ قدس بردستان ابرها حنا بسته است.....
- نداءات
- ٩١ بقلم: بدیع صقور / سورية
- ٩٣ آواها.....
- نهارات القطا
- ٩٥ بقلم: بدیع صقور / سورية
- ٩٧ روزگار مرغ سنگ خوار.....
- أم قاسم
- ٩٨ بقلم: بنت الهدى الصغرى / لبنان
- ١٠١ مادر قاسم.....
- بين الولادة والموت صرخة
- ١٠٤ بقلم: ثنا مزيد نصر / سورية
- ١٠٦ فريادی میان تولد و مرگ.....

إلى مقاتل يسعف رفيقه في الميدان

بقلم: جابر إبراهيم سلمان / سورية ١٥٨

تقديم به زمندە‌ای که همسنگرش را در تیرد یاری می‌رساند ١٥٩

مدّی جناحك

بقلم: جابر إبراهيم سلمان / سورية ١١٥

بال هایت را بگستر ١١٣

سفن الحق

بقلم: جلال علي زيد / اليمن ١١٦

كشنى هاى حقيقت ١١٨

ستزول أمريكا

بقلم: حسن المرتضى / اليمن ١٢٥

آمریکا به زودی نابود خواهد شد ١٢٢

معروفة الإباء

بقلم: حسن المرتضى / اليمن ١٢٣

ترانه سرافرازی ١٢٦

مرید بمحارب البنفسج

بقلم: حسن سامي / العراق ١٢٨

مریدی در محارب بنفشه‌ها ١٣١

یاوردة

بقلم: حسن علي المرعي / سورية ١٣٤

ای گل سرخ ١٣٦

جمال العراقيين

حسين القاصد / العراق ١٣٨

جمال عراقی‌ها ١٤٥

نعم هذا هو الرد

بقلم: حسين القاصد / العراق ١٤٢

آری، این همان پاسخ است ١٤٤

قبلة الشعر الحنيف

بقلم: حميدة العسكري / العراق ١٤٦

قبلة شعرتوحیدی ١٤٨

پیشگفتار

ادبیات آئینه تمام نمای جوامع بشری است که همواره حوادث و اتفاقات جامعه در آن بازتاب می‌یابد. از این رو پیوسته شاهد درخشش آثاری منظوم و منثور با محوریت مفهوم مقاومت در عرصه ادبی هستیم. این دسته از شاعران و نویسندگان از قلم خود به عنوان سلاحی کارآمد بهره می‌گیرند و به ایفای رسالت سازنده خود در جامعه می‌پردازند و در بیداری و آگاهی توده‌های عمومی، نقش به سزایی دارند.

اصولا مفهوم پایداری، مضمونی ارزشمند در فرهنگ ملت‌هاست. چه، مقاومت در برابر تهاجم بیگانگان، امری ذاتی و برجسته از فطرت انسان‌هاست که بدون بهره‌مندی از آن نمی‌توان زندگی کرد. اساسا انسان در مقابل تهاجمات طبیعی و غیرطبیعی به طور فطری حس دفاع و مقاومت را تجربه می‌کند. پایداری در معنای عام، به نوعی در میان همه اقوام و ملل از دیرباز تا کنون رواج داشته است. جهاد در راه خدا برای دست یافتن به عزت‌مندی، از عالی‌ترین تعالیم اسلامی است. قرآن کریم نیز مقاومت را واجب شرعی برای بشر می‌داند که فقدان آن، فساد و تباهی را در روی زمین پدید می‌آورد. از این رو خداوند متعال در آیه ۴ سوره صف می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ صَفًا كَانَتْهُمْ بُيُوتًا مَرْصُوصًا» [خداوند کسانی را که در راه او پیکار می‌کنند دوست می‌دارد، چنان که گویی بنیانی آهنین‌اند]. حضرت علی^(ع) نیز در نهج البلاغه مفهوم پایداری را به اوج می‌رساند که خطبه جهاد نمونه والای آن است: «فَإِنَّ

الْجِهَادَ بَابٌ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ» [پس به راستی جهاد دری از درهای بهشت است]. از این رو خط مقاومت در ایران و سایر کشورهای اسلامی برگرفته از تعالیم و فرهنگ غنی اسلامی، به ویژه مکتب سرخ عاشورایی است.

مهمترین مضامین تبلور یافته در ادبیات مقاومت عبارتند از: ضرورت ایستادگی در برابر تهاجم بیگانگان، وطن دوستی و ارج نهادن به سرزمین مادری، ستایش آزادی و آزادگی، صلح دوستی، ترویج فرهنگ شهادت و شهادت طلبی، بیان دردها و مظلومیت‌های ملت‌های ستمدیده، بسیج عمومی مردم برای مبارزه، انتقام از دشمنان و برشمردن جنایات آنها. توصیف شجاعت‌ها و رشادتهای مجاهدان، تمجید از دلاوران، پیشبرد روند جنبش مقاومت و تبیین اهداف آن، امید به آینده‌ای درخشان و ...

به طور کلی ادبیات مقاومت، چه منظوم و چه منثور، می‌تواند نقش اساسی در حفظ و گسترش مفهوم پایداری در جهان ایفا کند؛ اما شعر در مقایسه با نثر، در نفوذ میان توده‌های مردمی و ترغیب آنها به مبارزه، از قدرت و رونق بیشتری برخوردار است. از سوی دیگر، شعر به مثابه اعلامیه‌ای است که نه تنها با قشر روشنفکر، بلکه با عامه مردم سخن می‌گوید و بستر مناسبی را برای پیشبرد روند مبارزه فراهم می‌آورد. بی تردید شعر مقاومت نقش بیدارگری دارد و این دست سروده‌ها در واقع، فریاد رسای ملتی انتقام‌جو به شمار می‌آید. بنابراین شاعر، سخنگوی ملت خویش است و به واسطه اشعارش می‌تواند جامعه را به سمت پذیرش مفاهیم والایی چون استعمار ستیزی، حق طلبی و عزتمندی سوق دهد.

در این میان شهادت قهرمانان و سلحشوران عرصه مقاومت، از جمله مفاهیم والایی است که در ادبیات پایداری تجلی می‌یابد. چه، یاد این دلاوران از دیرباز تا کنون تأثیر بسزایی بر احساسات و عواطف درونی انسانها داشته است. گرامیداشت یاد شهیدان و تجلیل از جانفشانی‌های ایشان برای وطن، سنت رایجی در ادبیات مقاومت است و بخش چشمگیری از این نوع سروده‌ها، به رادمردانی اختصاص دارد که در دفاع از آرمانهای آزادی خواهانه در خون خود غلتیدند و اسوه و سنبل پایداری گشتند. اساسا باید گفت شخصیت‌های مشهور و برجسته ملی، سیاسی و نظامی هر کشوری نمود بارزی در گسترش ادبیات مقاومت دارند. عده‌ای از این مجاهدان جان بر کف، مرزهای بین‌المللی را درنوردیدند